

Evgenija Demnievska

● galerija nova

Evdgenija Demniewska

Evgenija Demnievska

17. studenoga – 1. prosinca 1987.

● galerija nova
centar za kulturnu djelatnost
zagreb, mihanovićeveva 28/1

Evgenija Dorniovska KA

11. 11. 1988. g.

11. 11. 1988. g.

Postoji jedna davna i čuvena izreka što se često navodi u povodu uloge koja pripada prikazu ili prizoru u problematici moderne umjetnosti: »Treba se sjetiti da je svaka slika, prije nego postaje konj u borbi, žena ili kakva anegdota, u biti ravna površina pokrivena bojama koje su sabrane po nekom stanovitom redu«, glasi ta tvrdnja, upravo aksiom Maurice Denisa. Ako se prihvati ova tvrdnja kao istinita, pristaje se na zaključak da u jednoj slici nije presudno to što slikar prikazuje ili predstavlja, nego je bitan način kako slikar slika svoj prizor, drugim riječima kako misli sredstvima slike/slikarstva, pri čemu se ta sredstva neizbježno svode na svega nekoliko osnovnih: na podlogu, boju, način na koji boja prekriva podlogu. Postave li se stvari tako, pada u sjenu, briše se i nestaje jedna od distinkcija što je zadugo izazivala ne malo nesporazuma, čak i netrpeljivosti, u zbivanjima suvremene umjetnosti: to je distinkcija između »figuracije« i »apstrakcije«, da se poslužimo ovim popularnim, prije kolokvijalnim nego teorijski sasvim čvrsto utemeljenim pojmovima iz rječnika umjetničke kritike.

Kao umjetnik odgojen u vremenu kada je spomenuta distinkcija gotovo sasvim izgubila na važanju, kada se područje umjetnosti više nije dijelilo na navodno nepomirljive tabore figurativnih i apstraktnih, Evgenija Demnievska zaželjela je vlastitim slikarskim radom pokazati, čak ogoljeti svu relativnost i svu suvišnost te distinkcije. Njezin rad, makar nam tako izgleda, mogao bi se shvatiti kao neka vrsta praktične (a ne teorijske) vizualne (a ne tekstualne), rasprave o tome koliko i dokle prizor u slici slikara obavezuje, rasprave o tome u kolikoj su mjeri i do koje granice slikarski zahvati nezavisni i slobodni od obaveze predmetnog predstavljanja.

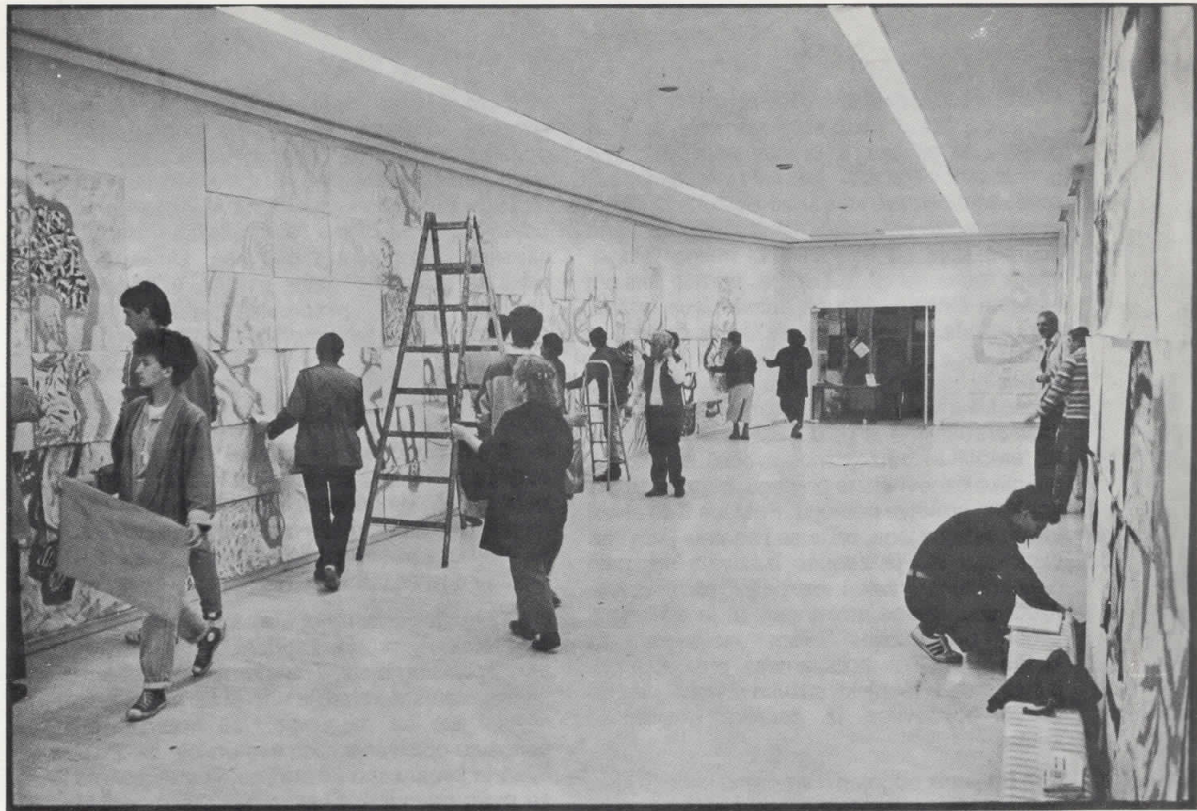
Prvo što u prvoj postavki neke od posljednjih izložbi Evgenije Demnievske pada u oči jest da su zidovi galerije gotovo u cijelosti prekriveni listovima na kojima se razabiru krupne, sumarnim i pojednostavljenim crtežom izvučene ljudske figure u uobičajenim pozama: stojećim, sjedećim, ležećim. Tada se Demnievska ukazuje kao izraziti, reklo bi se deklarirani figurativac, slikar prikaza, prizora. Ali zahvaljujući okolnosti da su te njezine cjeline sastavljene od mnoštva listova, segmenata, »komada«, ona dopušta da se slika može i smije rastaviti i potom iznova složiti po bilo kojem redu; redu što će ga izabrati sâm umjetnik ili eventualno netko od gledalaca. Odjednom se, svi ti segmenti podjednake veličine (50×70 cm) na papiru, platnu, svili ili plastičnoj foliji, prekriveni

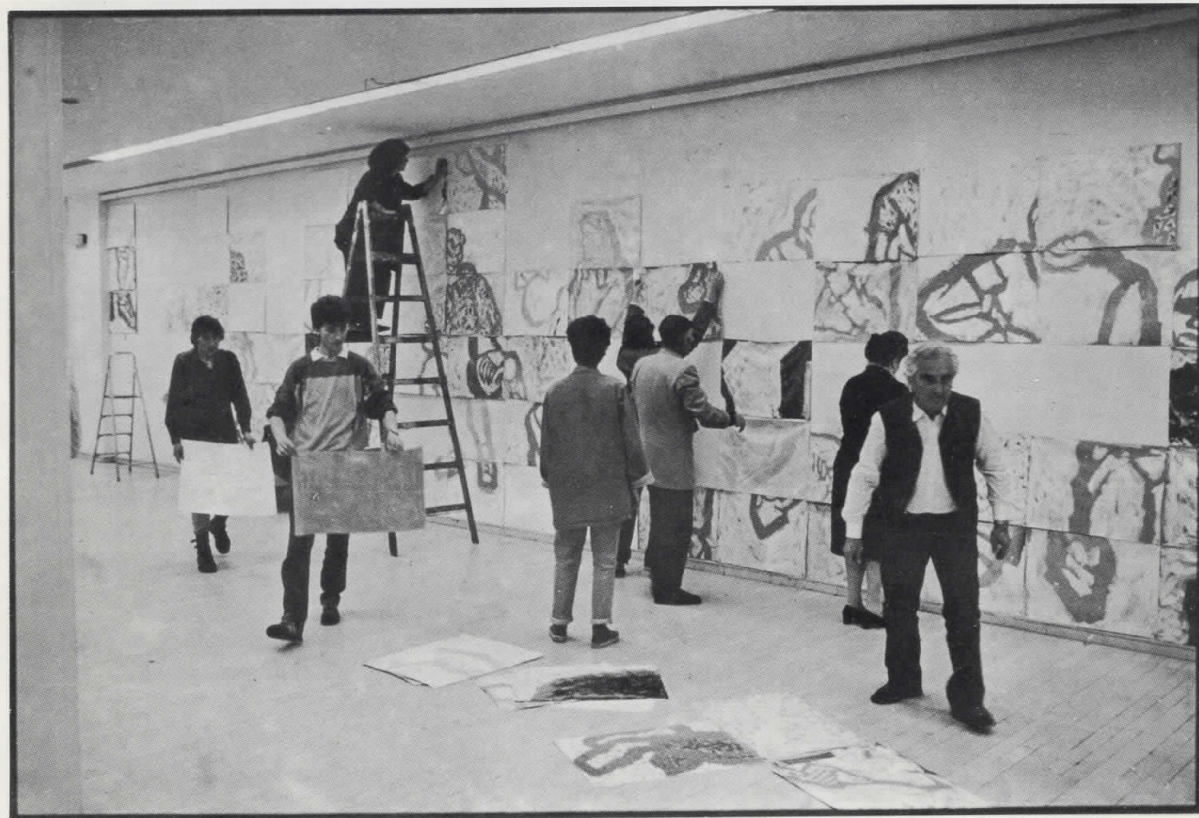
uljanom bojom, akrilom, čak i pijeskom, ponekad kopirani na xeroxu, mogu poput pomiješanih karata ponovo rasporediti (ili naprosto poredati) na zidu galerije i tada se ukazuju kao neke »apstraktne« cjeline što se održavaju suvislim zahvaljujući svojim likovnim, plastičkim svojstvima. Umjesto o prikazu, može se sada govoriti o materiji, potezu, gestu, ekspresiji. Rasuta kao predstava, slika se prikuplja kao plastička činjenica.

Evo, dakle, vrste slikarstva koje ne posjeduje sliku kao neko čvrsto tijelo, predmet, objekt; to je slika što se rasprostire poput nekog čudnog zemljopisnog atlasa u koji su upisani nepostojeći kontinenti, poput mape čija mreža kao da se može unedogled razvijati ili se, naprotiv, može naglo prekinuti, isjeći, ostaviti nedovršenom.

Govorilo se u modernoj umjetnosti o »djelu u nastajanju« i ovo je, zapravo, jedan mogući primjer takvog djela. Transformacija, dekompozicija, prestrukturacija – to bi bili samo neki termini što se mogu pozivati upomoć pri pokušaju opisivanja rada ove umjetnice. Posrijedi je svojevrsno »otvoreno djelo« (sjetimo se ovog poznatog Ecovog pojma), otvoreno ne samo raznim načinima tumačenja nego i raznim načinima gledanja.

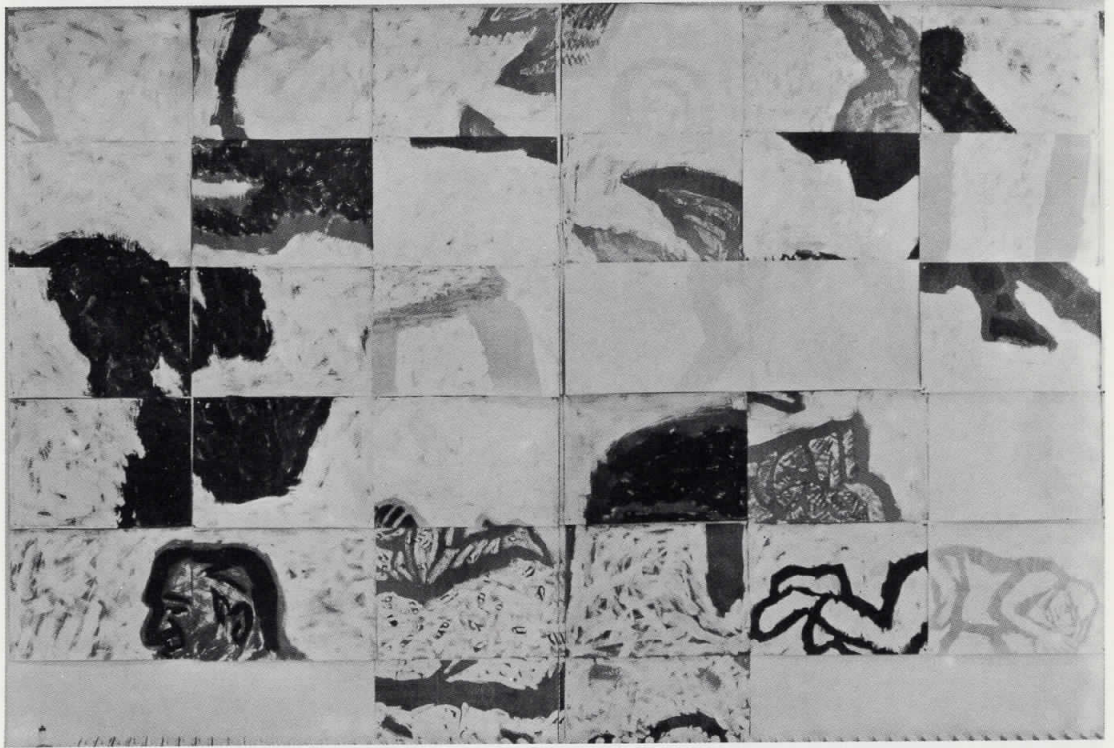
Gledanje ove neobične i nefunkcionalne zemljopisne karte, slike poput golemog zidnog saga, može se iscrpiti u trenu ali može biti i produženo, zavisno od toga želimo li se zadržati samo na zadnjem izgledu ili taj izgled želimo usporediti s nekim prethodnim. Ukoliko do toga dođe, moći će se govoriti o osobini »sjećajućeg gledanja«, da se pozovemo na jedan izazovni pojam nje-mačkog kritičara Gottfrieda Boehma. »Sjećajuće gledanje« moglo bi se shvatiti kao gledanje neposredno praćeno sjećanjem: gledanje uz istodobno zapamćivanje izgleda prethodnih slika. Slikarstvo Evgenije Demnievske zbog svoje promjenjivosti, nepostojanosti, procesualnosti, slikarstvo je što naprosto traži ovakav »mobilni« način gledanja: gledanja kojem izmiče svaka čvrsta točka, ono koje nema samo jedno središte pogleda. Dosljedno tome, slikarstvo ovakvih osobina može se shvatiti kao djelo umjetnika čiji rad i egzistencija traju u istoj takvoj promjenjivosti: tko zna kojim se sve putanjama razvijala prava nomadska sudbina ove umjetnice – od Beograda preko Japana do Pariza – lako će u ovakvom slikarstvu moći prepoznati posljedice samog životnog ponašanja.

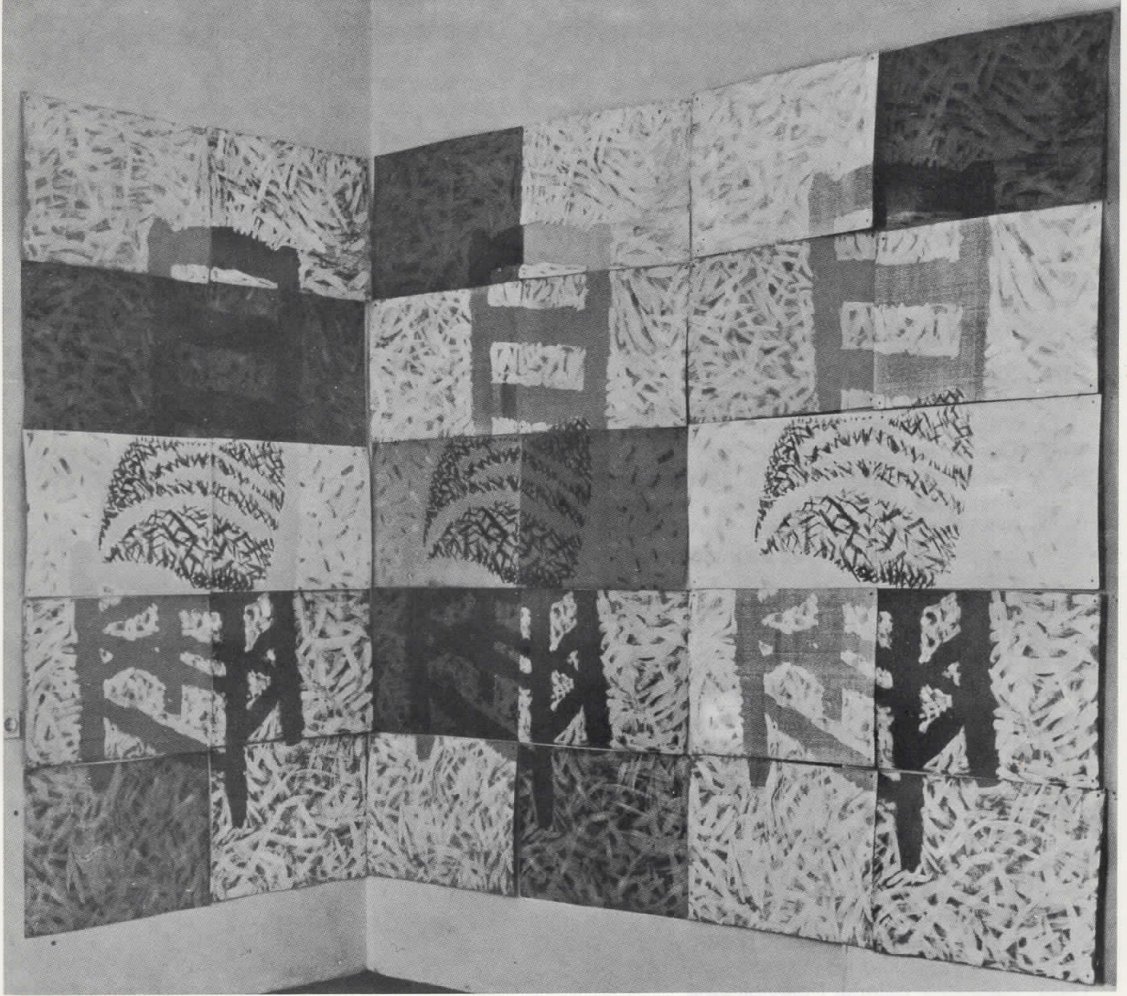

EXHIBITION

ARTS CENTER

1968

1968

The exhibition is a collection of works by various artists, including...
The exhibition is a collection of works by various artists, including...
The exhibition is a collection of works by various artists, including...
The exhibition is a collection of works by various artists, including...

EVGENIA DEMNIEVSKA

1946. rođena u Skoplju.
1970. diplomirala na Akademiji za likovnu umetnost u Beogradu, profesor Zoran Petrović.
1972. završila post-diplomski studij na istoj akademiji, profesor Zoran Petrović.
Od 1973. do 1976. boravila u Japanu kao stipendista japanske vlade.
1976. magistrirala na tokijskom sveučilištu za umjetnost, Tokyo Geijutsu Daigaku, profesor Yoshihika Yoshide.

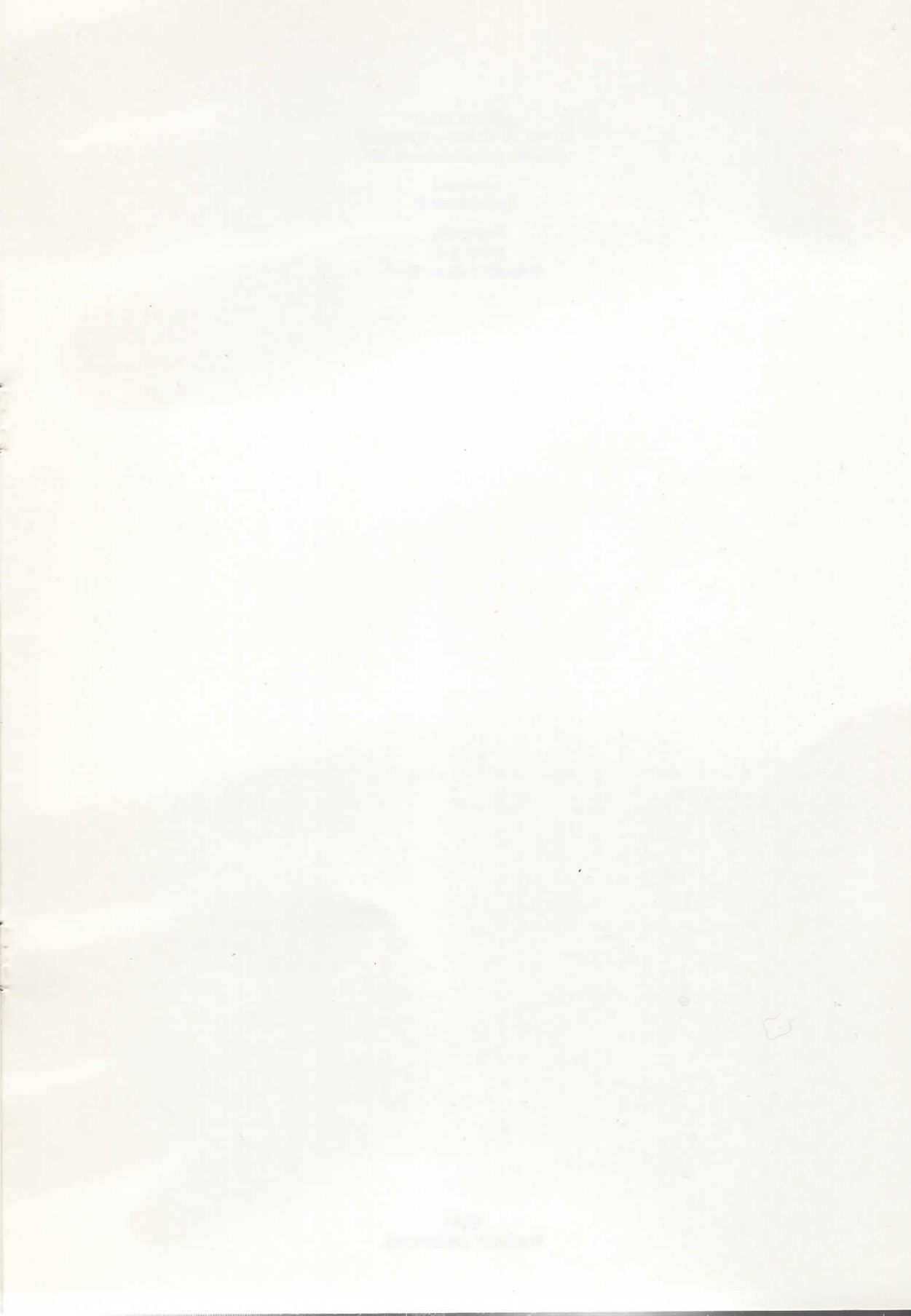
SAMOSTALNE IZLOŽBE

1972. Skoplje, galerija DLUM
Beograd, galerija Doma Omladine
1973. Valjevo, Muselimov konak
1975. Osaka, Imahashi galerija
1977. Beograd, Salon muzeja savremene umetnosti
1978. Novi Sad, Tribina mladih
Skoplje, galerija centra za informacije i kulturu
1979. New York, galerija jugoslavenskog kulturnog centra
1980. Ženeva, galerija Una
Pariz, Galerija jugoslavenskog kulturnog centra
1981. Niš, Salon »77«
Kragujevac, Mali likovni salon
Bitolj, galerija »Moša Pijade«
Beograd, Fontana
Pariz, espace Fides
1982. Beograd, galerija Kulturnog centra
Pariz, espace Fides
Smederevo, galerija muzeja grada
1983. Paraćin, galerija muzeja grada
Skoplje, studio »B«
1984. Sarajevo, galerija Energoinvest
1985. Titov Veles, Likovni salon
1987. Beograd, galerija Kulturnog centra
Zrenjanin, savremena galerija

Sudjelovala na mnogim skupnim izložbama i salonima u Jugoslaviji, Rumunjskoj, Japanu, Njemačkoj, Belgiji i USA.

NAGRADE

1969. Nagrada za slikarstvo Akademije za likovnu umetnost, u Beogradu.
1981. Otkupna nagrada Oktobarskog salona, Beograd.
1982. Nagrada za slikarstvo na 23. Oktobarskom salonu, Beograd.
I nagrada za slikarstvo na izložbi »Beograd, inspiracija umetnika, Beograd
1983. Nagrada na Bijenalu Milene Pavlović-Barili, Požarevac.
1984. Nagrada Akademije znanosti i umjetnosti iz Zagreba na Trijenalu jugoslavenskog crteža u Somboru.
Nagrada publike na Bijenalu jugoslavenske umjetnosti, New York.
1986. Nagrada na izložbi »Ečka 85«, Zrenjanin

galerija nova
centar za kulturnu djelatnost
zagreb, mihanovićeveva 28/1

urednica
ljerka šibenik

fotografije
milan jozić
milovan milovanović

tisak
krešimir štefanović

